Special

Colonade ritmează elegant parterul fațadelor. Elementele decorative sunt atât motivele vegetale realizate în ipsos și în sgraffito, dar și feroneria ferestrelor și a ușilor. Intrarea principală este străjuită de coloane angajate cu capiteluri neocorintice, deasupra fiind blazonul Woroniecki

O vilă din Kiseleff, clasată „nelegal“, în lista monumentelor

Direcția de cultură București distruge patrimoniul arhitectural al Capitalei

Simina Stan (text)
Bogdan Iurașcu (fotografii)

Dezvoltatorii imobiliari au planuri mari pentru Șoseaua Kiseleff. Sunt vizate amplele proprietăți de la nr. 45, 35-37, 39 (clădire care a primit aviz de demolare) și nu în ultimul rând Șirandul Tineretului. La acestea se adaugă reședința Adinei Woroniecka, situată la intersecția dintre Kiseleff cu Strada arh. Ion Mincu nr. 19.

Vila construită la începutul celui de-al doilea război mondial în apropierea fostei reședințe a Regelui Mihai a avut inițial numărul 11 pe Kiseleff, în prezent are număr doar pe Strada arh. Ion Mincu.

Construcția clădirii a început în 1940, antreprenorul lucrărilor a fost ing. I. Kivonu, iar arhitectul, Alexandru Zaharia. Are subsol parțial, parter, etaj și mansardă acoperită cu olane, structura fiind din zidărie și beton, cu planșee din beton armat. Toate profilele, decorațiile în ipsos și piatră artificială, coloanele, balustrii, cornișele, cartușele, lucratul fierului și tâmplăriile s-au făcut la fața locului. (Dosar 124/1940, Arhiva PMB)

Adina Woroniecka a condus „personal șantierul“, spunea Luli Sturdza în amintirile sale, iar casa a fost gata în septembrie 1940. La parter, zona oficială pentru primiri era mare, cu un hol amplu și o scară monumentală, o sufragerie și un living-room care dă spre o curte interioară. Bucătăria cu oficiu avea intrare separată. Etajul era împărțit în două dormitoare, un dressing-room, două băi, o galerie și două saloane mai mici. La mansardă erau spălătoria, o baie, patru camere ale servitorilor și un apartament.

Vila „nu era foarte luxoasă“, pereții erau placați cu imitație de piatră, însă cele două șeminee, din salon și din hol, erau din travertin, lucrate de meșteri italieni. Tablouri și tapiserii Aubusson acopereau pereții salonului cu câteva mobile, semnate, canapele și fotolii comode. „Sufrageria era ceva foarte frumos și original, o masă de piatră și două console din piatră, erau mobilierul, restul erau niște scaune. Pe console se punea foarte multă argintărie. Masa era frumos ornamentată cu o piesă, un fel de tavă. Deși masa era din piatră dădea o impresie bogată, erau plasate păsări din argint, iar în mijloc era un pocal de argint, dăruit lui Take Ionescu de Lloyd George“, își amintea Mircea Nasta.

Între 1975 și 1978, vila a adăpostit colecția fraților Beatrice și Hrandt Avakian. După cutremurul din 1977 și crearea Muzeului Colecțiilor, clădirea a primit alte destinații. Între 1994 și 2003 a redevenit sediul colecției Avakian. După procesul de retrocedare câștigat de moștenitorii Adinei Woroniecka, Dan și Mircea Nasta, în 1994, președintele Iliescu a anulat decizia Tribunalului. Ulterior, cei doi moștenitori au recuperat în natură imobilul, pe care l-au vândut la scurt timp. Acesta era estimat în 2003 la 900.000 de euro, iar astăzi la 4 milioane de euro. Din 2003 are lacăt pe ușile de intrare, unele geamuri sparte, semn că nu e locuită.

Recent, eleganta reședință interbelică a fost subiectul a două adrese emise de Direcția pentru Cultură și Patrimoniul Cultural Național al Municipiului București (DCPCNMB). Prima, din 12 iulie 2010, anunța declanșarea în regim de urgență a procesului de clasare. Minunat, ar spune majoritatea dintre noi, dacă la 21 iulie o altă adresă nu anunța „nelegalitatea“ celei dintâi.

Prima adresă DCPCNMB nr. 964/SM/12.07.2010 către SC Tehnoservice București SA informa că în urma „cererii Institutului Național al Patrimoniului nr. 431/22.02.2010 în care se solicita declanșarea procedurii de clasare a imobilului, în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (2) pct. e) din Legea nr. 422/2001, la 8 iulie CZMI București-Ilfov-Giurgiu a analizat documentația și a dat aviz favorabil“.

A doua adresă DCPCNMB nr. 1285/21.07.2010 o anula pe cea din 12.07.2010, întrucât Direcția a aflat din contestația făcută, împotriva clasării, de TS Hotels SA că a informat alt proprietar despre declanșarea procedurii de clasare, trimițând adresa către SC Tehnoservice București SA, Bd. Timișoara nr. 5C, Sector 6, nu către TS Hotels SA, Str. Ion Mincu nr. 19, Sector 1, astfel nu se respecta art. 14(1) din Legea nr. 422/2001 „obligația de a comunica de îndată proprietarului (...) declanșarea procedurii de clasare sau de neclasare“. Ceea ce nu știe DCPCNMB este că SC Tehnoservice București SA și TS HOTELS SA au același președinte și aceiași acționari. Acționarul majoritar și președintele celor două firme fiind Răsvan-Liviu-Ioan Popescu, Cristian Iftimescu, Mircea Ciufu, Mihai Jipescu, Gheorghiță Jipescu fiind directori, iar doamna Rodica Anton, director Economic și de Resurse Umane la SC Technoservice SA, este și administratorul TS HOTELS SA. Astfel, prima adresă a Direcției de Cultură informa corect proprietarii.

Dar la 12 iulie „conducerea DCPCNMB nu avea cunoștință“ de adresa nr. 482/13.03.2008 care comunica nedeclanșarea procedurii de clasare sau de avizul intervenții radicale nr. 591/Z/20.05.2008, emise de aceeași instituție și semnate de Ștefan Damian, directorul de atunci, actual consilier superior. Așadar avem o clădire istorică într-o zonă protejată pentru care exista un aviz de supraetajare și transformare radicală din iunie 2008, dar nu și o autorizație de construcție și o aprobare a documentației de clasare în regim de urgență din 08.07.2010, ambele emise de DCPCNMB. Cert este că proprietarii au ipotecat clădirea la BRD pentru 2 milioane de euro, bani cu care vor distruge această reședință interbelică.

„Întrucât Avizul nr. 591/Z/20.05.2008, de consolidare și extindere, nu a fost declarat ca nelegal, nu se poate declanșa procedura de clasare pentru același imobil asupra căruia s-au admis deja intervenții majore“, afirmă dr Nicolae Stan, directorul actual al DCPCNMB, care dă vina pe CZMI București. Trebuie accentuat din nou că DCPCNMB este singura instituție abilitată de Legea 422/2001 să dispună clasarea de monumente grupa B, deși aceștia se ocupă mai mult cu acordarea de avize pentru declasarea monumentelor grupa B și a clădirilor istorice din zone protejate.

Comisia Zonală a Monumentelor Istorice București-Ilfov-Giurgiu a afirmat într-o petiție către ministrul Patrimoniului Național că proiectul avizat de DCPCNMB „nu a figurat pe ordinea de zi din 17.04.2010. A fost prezentat pentru consultare, întrucât prevedea supraetajarea, nu a fost acceptată propunerea, cerând o propunere care să nu depășească înălțimea volumului existent. Nu a mai existat nici o altă discuție în comisie cu privire la proiectul de intervenție. Orice răspundere în acest sens aparține DCPCNMB“. Nu ar fi prima dată când avizele sunt în contradicție cu analiza proiectelor pe baza fișelor de avizare și a buletinelor de vot ale CZMI București.

„Refuzul clasării de urgență a imobilului nu are bază reală și este abuziv.“ CZMI solicită ministrului Patrimoniului Național, Kelemen Hunor, revocarea Avizului nr. 591/Z/20.05.2008, fiind emis prin încălcarea cadrului legal, invocându-se o decizie a Comisiei Zonale care nu a existat, care nu a fost consemnată într-o fișă de avizare și nu a fost votată, și apoi redeclanșarea procedurii de clasare de urgență.

Asociația „Salvați Bucureștiul“ specifică într-o plângere că această „clădire face parte din zona de protecție a unui monument grupa A“ și „menționează că avizul nu a fost urmat de autorizație de construire, deci revocarea sa poate fi făcută de organul emitent“, dar solicită și ministrului „ca instanța ierarhic superioară să revoce avizul“. „Nu putem admite însă că, în momentul în care o constata, Direcția îl revoca pe acela care este în sensul protejării patrimoniului construit și îl păstrează pe acela care este în sensul distrugerii“, spune Nicușor Dan.

„Salvați Bucureștiul“ mai cere ministrului „schimbarea întregii echipe de conducere a Direcției de Cultură București, instituție care de ani buni acționează împotriva patrimoniului construit și nu pentru protejarea acestuia, dar și publicarea pe site-ul ministerului a tuturor proceselor-verbale ale Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și a Comisiilor Zonale“. Întrebat, ministrul Kelemen Hunor nu are încă o poziție oficială, dar studiază situația.

Proprietara Adina, văduva lui Take Ionescu, se recăsătorise în 1928 cu Jan Korybut Woroniecki, dintr-o veche familie poloneză, un diplomat de carieră, fost ministru plenipotențiar al Poloniei. După naționalizare, soții Woroniecki au locuit doar într-una din încăperile imobilului lor. Adina a murit la 84 de ani, în 1975, înghesuită în fosta bucătărie a reședinței ei din Kiseleff